

Başkent Üniversitesi
Kahramankazan Meslek Yüksekokulu
2020-2021 Öğretim Yılı 3+1 İş Başında Eğitim Uygulaması Sonuç Raporu

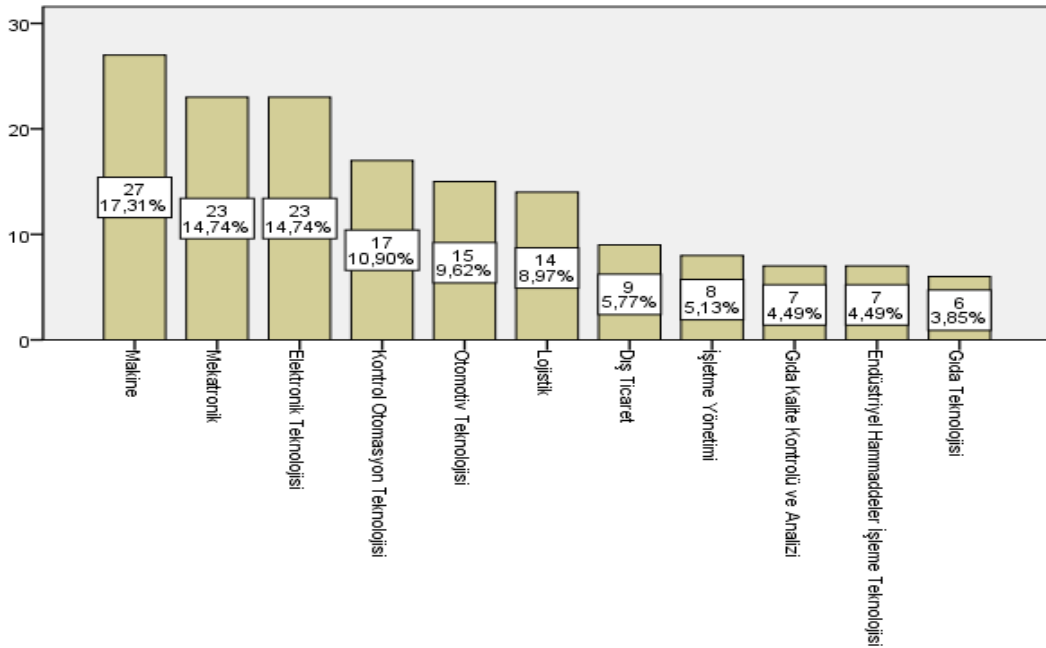
Pandemi koşullarında gerçekleştirilen iş başında eğitim uygulamasına yönelik sonuçlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tablo ve grafiklerde sunulmuştur.

İş başında eğitim uygulaması öncesinde Pandemi koşulları nedeniyle öğrencilerden onam formu alınmıştır. Onam formlarında öğrenciler, uygulamaya fiilen katılma ya da ödev, proje vb. etkinliklerle uygulamayı uzaktan yapmaya yönelik isteklerini beyan etmişlerdir. Onam formu sonuçları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1 3+1 Modeli Onam Formu Sonuçları

Uygulamaya Gitme Hakkı Olan Öğrenci Sayısı	Uygulamaya Fiilen Katılmak İsteyen Öğrenci Sayısı	Uygulamaya Katılmak İstemeyen Öğrenci Sayısı
227	156	71

Tablo 1’den görüleceği üzere öğrencilerin %68,7’si onam formlarına istinaden uygulamaya fiilen katılmışlar ve uygulamayı başarılı bir şekilde tamamlamışlardır. Öğrencilerin %31,3’ü de ödev, proje vb. etkinliklerle eğitimlerini uzaktan tamamlamışlardır. Uygulamaya katılan öğrencilerin programlara göre dağılımı Grafik 1’de gösterilmiştir.

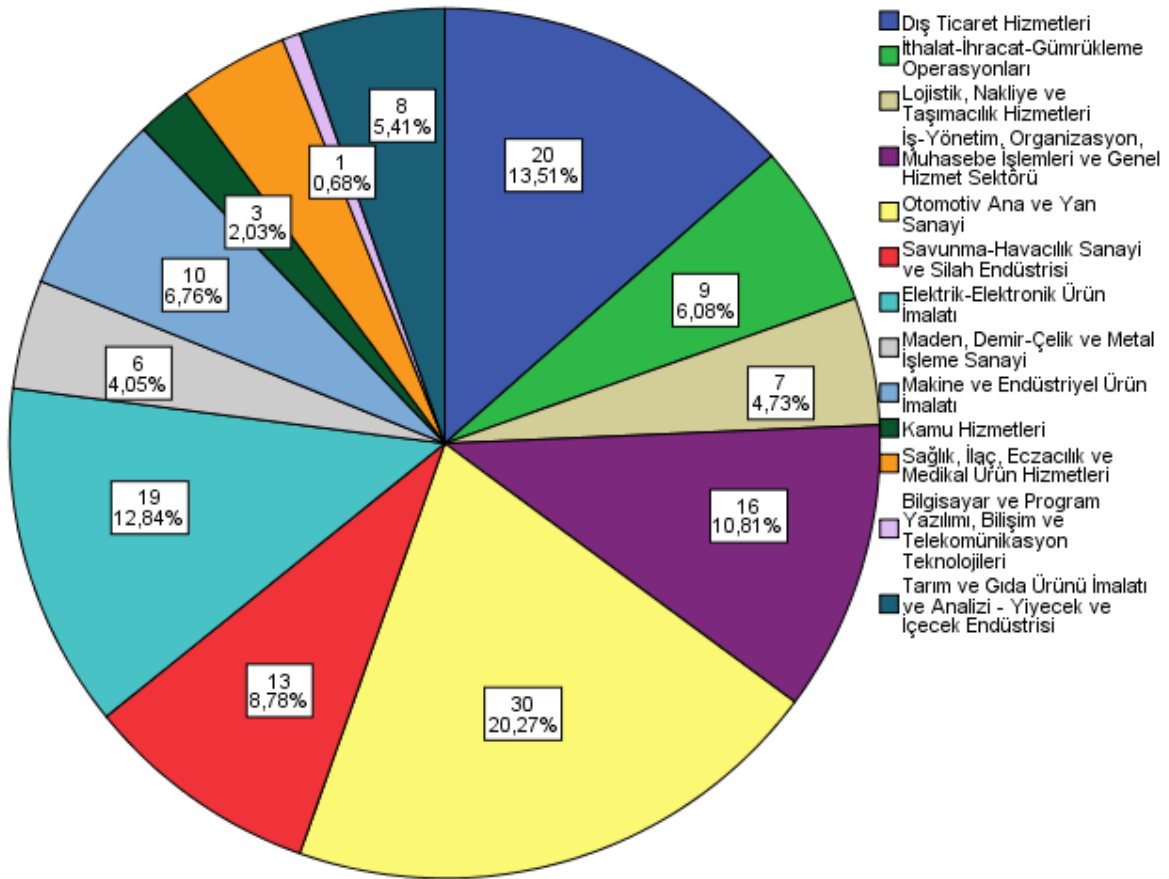

Grafik 1 Program Bazlı Öğrenci Sayıları

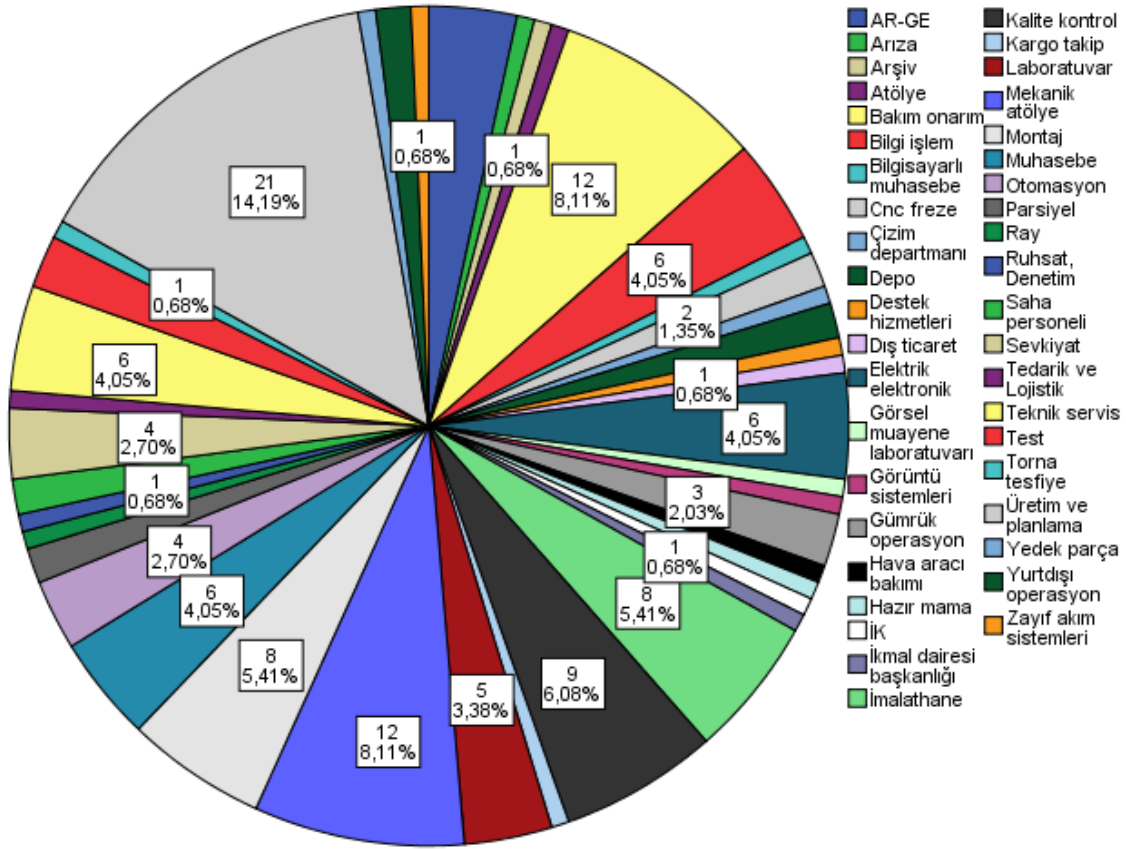
Uygulamaya katılan 156 öğrencinin 148'inden anket verileri elde edilmiştir. Bu nedenle öğrencilerle ilgili arz edilen bilgiler 148 öğrenci verilerine göre ifade edilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin %18,9'u kız (N=28), %81,1'i erkek (N=120) öğrencidir.

Uygulama 139 farklı iş yerinde gerçekleştirilmiştir. Bu firmalar içerisinde MAN, Karel, Anadolu Efes, Yiğit Akü, Sersim, Aras Kargo, UPS Kargo, Selçuk Ecza Deposu vb. çok büyük miktarlarda eleman istihdam eden iş yerleri mevcuttur. Öğrencilerin %78,4'ü (N=116) uygulama yapmak istedikleri iş yerlerini kendileri önermiş, %21,6'sına (N=32) ise öğretim elemanları tarafından yer bulunmuştur.

Öğrencilerin uygulamalarını yaptıkları iş yerlerinin faaliyet alanları Grafik 2'de, çalıştıkları departmanlar da Grafik 3'te gösterilmiştir.

Grafik 2 Uygulama Yapılan İş Yerlerinin Faaliyet Alanları

Grafik 3 Uygulama Yapılan Departmanlar

Öğrencilere sunulan ücret bilgileri Tablo 2’de, istihdam bilgileri de Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 2 Ücret Bilgileri

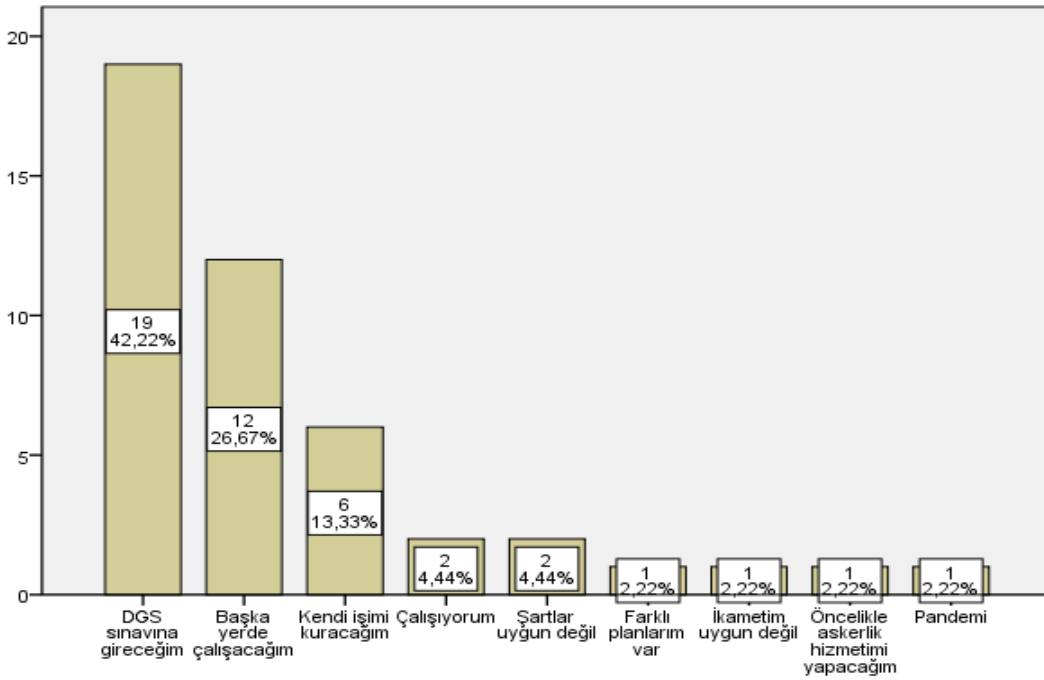
Ücret Alan Öğrenci Sayısı	Ücret Almayan Öğrenci Sayısı	Minimum Ödenen Ücret Miktarı	Maksimum Ödenen Ücret Miktarı	Ücret Ortalaması
70	78	671	2.860	1.258

Uygulamaya katılan öğrencilerin %47,3’üne (N=70) firmalar tarafından 671 TL ile 2.860 TL aralığında değişen miktarlarda ücret ödemesi yapılmıştır. Ortalama olarak alınan ücret miktarı ise 1.258 TL’dir. Öğrencilerin %52,7’sine (N=78) firmalar tarafından ödeme yapılmamıştır. Ödeme yapmayan firma sayısının fazlalığı, Pandemi koşulları nedeniyle yaşanan ekonomik sıkıntılardan kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir. Ücret dışında öğrencilerin %50’sine (N=74); yemek, yemek kartı, ramazan kolisi, hediye, hediye çeki, alışveriş çeki vb. yardımlar yapılmıştır.

Tablo 3 İstihdam Bilgileri

Uygulama Sonucu İş Teklifi Alan ve Teklifi Kabul Eden Öğrenci Sayısı	Uygulama Sonucu İş Teklifi Alan ve Teklifi Kabul Etmeyen Öğrenci Sayısı	İş Teklifi Almayan Öğrenci Sayısı
48	45	55

Uygulamaya katılan öğrencilerin %62,8'ine (N=93) firmalar tarafından iş teklifi yapılmıştır. Öğrencilerin %32,4'ü (N=48) iş teklifini kabul ederken, %30,4'ü (N=45) ise iş teklifini kabul etmemiştir. Öğrencilerin iş tekliflerini kabul etmeme nedenleri Grafik 4'te gösterilmiştir.

Grafik 4 Öğrencilerin İş Tekliflerini Kabul Etmeme Nedenleri

İş teklifini kabul etmemenin en büyük nedenleri; %42,2 ile (N=19) DGS sınavı, %26,7 ile (N=12) başka yerde çalışma isteği ve %13,3 ile (N=6) kendi işini kurma planları olarak gerçekleşmiştir.

Öğrencilerin %37,2'sine (N=55) ise iş teklifi yapılmamıştır. Firmaların iş teklifi yapmama nedenleri arasında en büyük neden personel ihtiyaçlarının olmaması olarak tespit edilmiştir.

3+1 uygulaması bahar yarıyılında 12 hafta süreyle uygulanmıştır. Uygulamaya katılan firmaların %93'ü (N=132) 12 haftalık sürenin öğrenciyi tanımak ve personel ihtiyacı olması durumunda iş teklifi yapabilmek için yeterli bir süre olarak değerlendirmiştir. 12 haftalık süreyi yeterli bulmayan firmalar, ortalama olarak 20 haftalık bir sürenin daha uygun olacağı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Uygulamaya katılan firmaların %76,8'i (N=109) uygulamanın güz döneminde de yapılması halinde öğrenci kabul edeceklerini beyan etmiştir. Firmaların %4,9'u (N=7) Pandemi koşullarından dolayı yaşanan belirsizlikler nedeniyle güz döneminde sisteme destek veremeyeceklerini ifade etmişlerdir. Destek veremeyecek diğer firmalar gerekçe olarak; personel ihtiyaçlarının olmaması, proje bazlı çalışmaları ve şirket politikalarını öne sürmüştür.

3+1 uygulamasıyla ilgili öğrenci algılarını ölçebilmek için öğrencilere 19 adet soru yöneltilmiştir. Bu soruların 2 adedi uygulama öncesi faaliyetler, 8 adedi uygulama esnası firma desteği, 7 adedi modele ilişkin öğrenci algıları ve 2 adedi de Pandemi koşullarına yöneliktir. Öğrencilerin yargılara 5'li Likert Ölçeği (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum) kullanılarak cevap verilmesi istenmiştir.

Uygulama öncesi faaliyetlere yönelik algılara Tablo 4'te, uygulama esnası firma desteğine yönelik algılara Tablo 5'te, modele ilişkin öğrenci algılarına Tablo 6'da ve Pandemi koşullarına yönelik algılara da Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 4 Uygulama Öncesi Faaliyetlere Yönelik Sonuçlar

İfade	Ortalama
Üniversite tanıtım günlerinde 3+1 eğitim modeli hakkında bilgilendirildim	4,27
Üniversiteye kayıt sırasında 3+1 eğitim modeli hakkında bilgilendirildim	4,18
Uygulama Öncesi Faaliyetler	4,23

Uygulama öncesi faaliyetlere yönelik öğrenci algılarının ortalaması 4,23 olarak gerçekleşmiştir. En yüksek ortalama 4,27 ile "Üniversite tanıtım günlerinde 3+1 eğitim modeli hakkında bilgilendirildim" ifadesinde gözlemlenmiştir. Gerçekleşen ortalamalara dayanarak gerek kayıt öncesi dönemde gerekse kayıt ve sonrası dönemde öğretim elamanları tarafından öğrencilere aktarılan bilgilerle istenen düzeyde model hakkında farkındalık oluşturulduğu ifade edilebilir.

Tablo 5 Uygulama Esnası Firma Desteği Sonuçları

İfade	Ortalama
İş yeri uygulaması süresince iş yerinden gerekli rehberliği, ilgiyi, desteği ve alakayı gördüm	4,50
İş yeri kendi personelinden beni ayırt etmemiştir	4,54
İş yeri kendi personeline sağlamış olduğu servis, yemek vb. imkanları bana da sağlamıştır	4,58
İş yeri ücret/maaş ödemelerini zamanında hesabıma yatırmıştır	4,35
İş yeri uygulaması dersi süresince iş yerinin sağlamış olduğu rehberlik, teknik yetkinlik ve uygulamalı eğitim hizmeti yeterlidir	4,41
İş yeri uygulaması süresince uygulama yaptığım işletmede birçok olumsuz durum içeren sosyal davranışa maruz kaldım (ters kodlanmıştır)	4,05

İş yeri uygulaması yapmış olduğum işletmede organize edilen sosyal aktivitelere ve faaliyetlere dahil edilmedim (ters kodlanmıştır)	4,11
İş yeri uygulaması yapmış olduğum işletmede diğer personeller, ortak kullanım alanlarında (yemekhane, ofis, mutfak, servis vb.) objektif olmuşlardır	4,52
Uygulama Esnası Firma Desteği	4,39

Uygulama esnası firma desteğine yönelik öğrenci algılarının ortalaması 4,39 olarak gerçekleşmiştir. En yüksek ortalama 4,58 ile “iş yeri kendi personeline sağlamış olduğu servis, yemek vb. imkanları bana da sağlamıştır” ifadesinde gözlemlenmiştir. Tespit edilen ortalamalar ışığında uygulama esnasında firmalarında öğrencilere gerekli desteği sağladıkları anlaşılmıştır. Uygulamanın 12 hafta süreli zaman kısıtı olmasına rağmen firmaların; öğrencilere sağladıkları destekler, ücretlerin zamanında ödenmesi ve en önemlisi kendi personelinden öğrencileri ayrı görmemelerinin örnek seviyede bir davranış olduğu değerlendirilmektedir.

Bu bulgulara dayanarak önümüzdeki dönemde, 3+1 modeli uygulamasıyla üniversite-sektör iş birliklerinin daha da anlam kazanacağı ve böylece nitelikli işgücünü hazırlamak ve istihdam etmenin daha bilimsel olarak teşekkül edeceği değerlendirilmektedir.

Tablo 6 Modele İlişkin Öğrenci Algı Sonuçları

İfade	Ortalama
İş yeri uygulaması dersi; okulda öğretilen teorik bilgilerin pratik uygulamalara aktarılabilmesi adına yararlı ve faydalı bir eğitim sistemidir	4,48
İş yeri uygulaması dersi vasıtası ile okulda öğrenilen teorik bilgileri iş hayatında uygulayabilme şansım olmuştur	4,41
İş yeri uygulaması dersini tamamlamış olduğum işyerinde mezuniyet sonrasında çalışmak istemekteyim	3,80
İş yeri uygulaması dersi yerine okulda teorik dersin devam etmesi görüşümdedir (ters kodlanmıştır)	3,64
İş yeri uygulaması dersini gereksiz bir faaliyet olarak görmekteyim (ters kodlanmıştır)	4,23
İş yeri uygulaması yaptığım işletmeyi iş yeri uygulaması yapacak olan arkadaşlarıma tavsiye etmeyi düşünürüm	4,32
İş yeri uygulaması planlı ve düzenli çalışma, ekip ve takım çalışmasına dahil olma gibi hususlarda etkin rol oynamıştır	4,55
Modele İlişkin Öğrenci Algıları	4,18

3+1 modeline yönelik öğrenci algılarının ortalaması 4,18 olarak gerçekleşmiştir. En yüksek ortalama 4,48 ile “iş yeri uygulaması dersi; okulda öğretilen teorik bilgilerin pratik uygulamalara aktarılabilmesi adına yararlı ve faydalı bir eğitim sistemidir” ifadesinde gözlemlenmiştir. Modele ilişkin öğrenci algıları doğrultusunda model uygulamasının öğrenci beklentilerine cevap veren bir sistem olduğu ifade edilebilir. Özellikle öğrencilerin teorik bilgilerini iş hayatında uygulama şansı elde etmiş olmaları ve uygulama yaptığı firmalardan iş teklifi almaları üniversite eğitimi sonrasındaki belirsizliklere ışık tutabilecek derecede önemli bir bulgu olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 7 Pandemi Koşullarına Yönelik Sonuçlar

İfade	Ortalama
Pandemi dolayısı ile iş yerinde istediğim performans sergileyebilme imkânım olmamıştır	2,48
İş yeri uygulaması yapılan işletmede Pandemi kurallarına (maske, mesafe, temizlik) uyulmuştur	4,58

Gerçekleşen ortalamalar göre Pandemi koşullarının öğrencilerin performanslarını ortaya koymada problem olmadığını ve iş yerlerinin maske, mesafe ve temizlik gibi gerekli kurallara uyduğunu ortaya çıkarmıştır.

Uygulama yapılan iş yerinde iş yerinden kaynaklı sosyal problem yaşanma durumuna yönelik sorulan açık uçlu soruya öğrencilerin %86,5'i (N=128) herhangi bir problem yaşamadıklarını beyan etmişlerdir. Öğrencilerin %3,4'ü (N=5) problem yaşadığını ancak kısa sürede çözüm üretildiğini belirtmiştir.

İş yeri uygulamasıyla ilgili ilave olarak ifade etmek istedikleri hususlara yönelik olarak sorulan açık soruya öğrenciler; tecrübe kazandıkları çok faydalı bir uygulama olduğu, okulda öğrendikleri teorik bilgileri uygulamada kullanabildiklerini, disiplinli ve programlı çalışma esaslarına alıştıkları, iş hayatına hazırlık açısından ciddi katkılar edindiklerini ifade etmişlerdir.

3+1 uygulamasıyla ilgili firma algılarını ölçebilmek için firmalara 10 adet soru yöneltilmiştir. Firmaların yargılara 5'li Likert Ölçeği (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum) kullanılarak cevap verilmesi istenmiştir. Firma algılarına yönelik sonuçlara Tablo 8'de yer verilmiştir.

Tablo 8 Firma Algı Sonuçları

İfade	Ortalama
İş yeri uygulaması süresince iş yerimize gelen öğrenciler işletmede verimli şekilde ve işlemeye katkı sağlayarak çalışmışlardır	4,64
İş yeri uygulaması dersi; okulda öğretilen teorik bilgilerin pratik uygulamalara aktarılabilmesi adına yararlı ve faydalı bir eğitim sistem modelidir	4,64
İş yeri uygulaması dersi vasıtası ile iş yerimize yönlendirilen öğrenciler okulda öğrendikleri teorik bilgileri iş hayatında uygulayabilme şansları olmuştur	4,50
İş yeri uygulaması dersi yerine okulda teorik derslerin devam etmesi görüşümdedir (ters kodlanmıştır)	3,45
İş yeri uygulaması dersini gereksiz ve verimsiz bir faaliyet olarak görmekteyim (ters kodlanmıştır)	4,46
İşyeri uygulaması dersi süresince iş yerimizin sağlamış olduğu rehberlik, teknik ve uygulamalı eğitim hizmetinin yeterli olduğunu düşünüyorum	4,40
İş yeri uygulaması dersi süresince üniversitedeki koordinatör öğretim elemanının sağlamış olduğu rehberlik ve iletişim hizmeti yeterlidir	4,03
İş yeri uygulaması süresince yaşadığımız problemlere üniversitenizin ilgili program koordinatörü olan öğretim elemanı çözüm üretmiştir	4,01

İfade	Ortalama
İş yeri uygulaması dersi Üniversite-Sanayi ve İş Dünyası ortaklığı adına güzel bir eğitim sistemidir	4,59
İş yeri uygulaması dersi kapsamında gelecek dönemlerde de üniversitenize destek ve katkı vermek isteriz	4,06
Firma Algıları	4,28

3+1 modeline yönelik firma algılarının ortalaması 4,28 olarak gerçekleşmiştir. En yüksek ortalama 4,64 ile “İş yeri uygulaması süresince iş yerimize gelen öğrenciler işletmede verimli şekilde ve işletmeye katkı sağlayarak çalışmışlardır” ile “İş yeri uygulaması dersi; okulda öğretilen teorik bilgilerin pratik uygulamalara aktarılabilmesi adına yararlı ve faydalı bir eğitim sistem modelidir” ifadelerinde gözlemlenmiştir. Aynı zamanda 4,50 ortalama ile gerçekleşen “İş yeri uygulaması dersi vasıtası ile iş yerimize yönlendirilen öğrenciler okulda öğrendikleri teorik bilgileri iş hayatında uygulayabilme şansları olmuştur” yargısının da çok önemli bir sonuç olduğu düşünülmektedir.

Firma algılarına yönelik ortalamaların oldukça yüksek olarak tespit edilmiş olması nedeniyle 3+1 model uygulamasının sektör tarafından da desteklenen bir uygulama olduğu değerlendirilmektedir. Dolayısıyla firmaların gelecek dönemde de uygulamaya destek verecekleri yönünde bir öngöründe bulunulabilir. Firmalara yöneltilen son sorunun gerçekleşen 4,06 ortalaması da öne sürülen öngörüye dayanak olarak belirtilebilir. Aynı zamanda, uygulama sırasında öğretim elemanları tarafından sağlanan desteklerin firma bakış açısıyla da yeterli seviyede olduğu teyit edilmiştir.

Firmalara uygulama gelen öğrencilerden beklentilerinin sorulduğu açık uçlu soruya; %23,1’i (N=33) ahlaklı, düzenli, disiplinli, çalışkan olmaları, %8,4’ü (N=12) öğrenmeye açık olmaları, %6,3’ü (N=9) sorumluluklarını kabul etmeleri ile işi zamanında istenildiği gibi yapmaları, %5,6’sı (N=8) saygılı olmaları ve %4,2’si (N=6) kurallar uygun davranmaları olarak ifade edilmiştir. Bu yargılarla birlikte düşük oranlarda öğrencilerin; istekli, azimli, meraklı, sorgulayıcı, araştırmacı, kendine güvenen ve kendine geliştirmeye istekli olmalarına yönelik değerlendirmeler yapılmıştır.

İş yeri uygulaması dersinin Pandemi koşullarında icra edilmesine yönelik düşüncelerin sorulduğu açık uçlu soruya; %37,1’i (N=53) maske, mesafe ve temizlik kurallarına uyumda problem olmadığı, %9,8’i (N=14) uygulamanın Pandemi koşullarında zor olsa bile öğrencilerin kişisel gelişimleri için gerekli olduğu, %5,6’sı (N=8) Pandemi döneminde bu tür uygulamaların yanlış olduğu, %4,9’u (N=7) Pandemi nedeniyle herhangi bir zorluk yaşamadıklarını beyan etmişlerdir.

İş yeri uygulaması için firmaya gelen öğrencilerden kaynaklı sosyal problemlerle (işe uzak durma, iş yerinin düzenini bozucu tavırlar sergileme, öğrenmekten kaçınma, uyumsuzluk, performans düşüklüğü vb.) ilgili sorulan açık uçlu soruya; %80,4’ü (N=115) sorun yaşanmadığını belirtmişlerdir.

İş yeri uygulaması dersi konusunda ilave olarak belirtilmek istenen olumlu/olumsuz düşüncelere yönelik açık uçlu soruya; %14,7'si (N=21) uygulamanın hem firma hem de öğrenci için çok faydalı bir uygulama olduğu, %8,4'ü (N=12) teorik bilginin pratiğe aktarılması için mükemmel bir fırsat olduğu ile öğrencilerin iş hayatına daha iyi hazırlanabilecekleri, %5,6'sı (N=8) öğrenciyi yakından tanıma imkanlarının olmasının büyük bir avantaj olduğu, %3,5'u (N=5) uygulamadan memnun olduklarını, %2,8'i (N=4) uygulama süresinin arttırılabileceğini ifade etmişlerdir.